

лити також як різновид освітній коучинг, коли викладач виступає не лише джерелом знань для студента, а й справді стає наставником, коучем.

На заняттях із української словесності викладач може використовувати методику коучингу, оскільки мова та література мають великий вплив на особистість кожного студента. Можна виділити такі завдання та рекомендації у використанні методу коучингу на заняттях із української словесності:

- розкриття внутрішнього потенціалу особистості студента (заохочення активних студентів до читання сучасної української літератури з метою формування власної думки про якість таких творів; підтримка студентів, які пишуть вірші чи прозу; наукове керівництво у студентів, які активно цікавляться науковими розробками у сфері літератури чи мови, рекомендація їхніх робіт на студентські наукові конференції тощо);

- розвиток особистості через делегування відповідальності (заохочення студентів до відвідання музеїв, театрів; організації літературних чи мовних вечорів тощо, коли студенти самі беруть на себе відповідальність організувати заходи, а в подальшому звітують на заняттях про виконану роботу);

- досягнення високого рівня відповідальності і усвідомлення у всіх учасників коучингу (робота викладача-коуча стає повністю консультативною, а студенти набувають досвіду у використанні як мовних навичок, так і ознайомлюються із сучасною українською літературою; студенти в групах працюють як одна команда).

*Веремієнко Т. С., асистент
кафедри міжнародного менеджменту*

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ У ВЗАЄМВІДНОСИНАХ ВИКЛАДАЧ-СТУДЕНТ

*«...лише через розвиток людських якостей
і людських здібностей можна досягти зміни усієї орієнтованої
на матеріальні цінності цивілізації і використати
увесь її величезний потенціал для благих цілей»
А. Печчеї «Людські якості»*

Сучасне студентство активно долучається до формування соціально-економічних відносин, опановує європейський інформаційний простір, що ставить перед сучасною вищою школою нові соціальні завдання, пов'язані з підготовкою креативно налаштованого професорсько-викладацького складу, здатного забезпечити не просте накопичення студентами знань та предметних умінь і навичок, а й професійне становлення майбутніх фахівців, здатних до творчості, прийняття оптимальних рішень, таких, що володіють навичками самоосвіти й самовиховання, особистісного зростання й самоствердження.

Провідною світовою мережею дослідницьких університетів «Universitas 21» 2012 року опубліковано рейтинг систем вищої освіти у світі, в якому Україна, отримавши 25 місце, випередила такі європейські країни, як Чехія, Польща, Словенія, Італія та Росія. Рейтинг був розроблений з метою підкреслення важливості створення сприятливого середовища для того, щоб вищі навчальні заклади могли внести свій вклад в економічний і культурний розвиток, володіти незаперечними конкурентними перевагами. При цьому наголошується на пріоритетній ролі професійних, світоглядних і громадянських якостей майбутніх фахівців, здатних до професійного самовизначення, гнучкості, мобільності, пошукової активності, готовності до самопізнання, саморозвитку, самоактуалізації. У цьому сенсі особливої актуальності набуває комунікативна культура у взаємовідносинах основних суб'єктів навчального процесу — викладача і студента. Комунікативна культура являє собою систему знань, умінь, навичок, що сприяють формуванню особистості, її духовних, інтелектуальних, етичних і професійних якостей. Особливості комунікативної культури у взаємовідносинах між викладачем і студентом визначаються наступними компонентами: комунікативний (встановлення і регуляція взаємовідносин між викладачем та студентами, забезпечення гуманістичної спрямованості розвитку студентів); психологічний (створення умов для забезпечення психологічної свободи та прояву індивідуальності студента); пізнавальний (забезпечення повноцінного сприймання навчальної інформації студентами, формування в них особистісного, емоційно-ціннісного ставлення до знань); організаційний (забезпечення раціональної організації навчально-практичної діяльності студентів). Водночас загальна культура викладача

генерує в собі такі критерії як: а) гуманність — любов і повага до тих, кого навчаєш, уміння поважати їх людську гідність, потреби; здатність надавати кваліфіковану педагогічну допомогу для їхнього особистісного розвитку; б) громадянська відповідальність, соціальна активність; в) ерудиція, висока культура поведінки; г) справедливість, порядність, чесність, гідність, працьовитість, самовідданість; д) інноваційний стиль науково-педагогічного мислення; д) любов до предмета (курсу), який викладається, потреба в знаннях, у систематичній самоосвіті.

Для конструктивного спілкування на кожному етапі навчального процесу викладач повинен володіти психолого-педагогічною культурою спілкування, основними елементами якої виступають: знання психології студентського віку та особливостей конкретної студентської аудиторії; оцінка поведінкових реакцій, комунікативної активності окремих студентів; вміння швидко організувати аудиторію і привернути її увагу до змісту заняття (прийоми самопрезентації і динамічного впливу), залучення до активної роботи всіх студентів; володіння прийомами стимулювання інтелектуальної ініціативи й пізнавальної активності студентів, організації діалогу; своєчасне коригування власного комунікативного задуму відповідно до реальних умов педагогічної взаємодії; аналіз процесу спілкування, встановлювання оптимального співвідношення мети, засобів і результатів комунікативної взаємодії.

Воробйова Ж. Ю., старший викладач
кафедри іноземних мов

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТАХ АВСТРАЛІЇ. ОСВІТНІЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Відкритість до освітнього досвіду інших країн була історично притаманною українській педагогічній думці. Саме відкритість дає змогу при змінах чи реформуванні освіти в тій чи іншій країні орієнтуватися на міжнародний досвід, зберігаючи при цьому національно-культурні здобутки і враховуючи власні потреби та об'єктивні умови. Перед системою професійної освіти України поставили нові завдання, способи розв'язання яких зумовлені підвищенням ролі особистості вчителя як фахівця й громадянина для поліпшення соціального, господарського, культурного життя суспільства в умовах ринкової економіки. Таке соціальне замовлення актуалізує сутнісний зміст педагогічної освіти, її діяльнісний характер, скерований передусім на оволодіння фахівцем практичними вміннями й навичками організації навчально-виховного процесу. Сучасна педагогічна освіта покликана забезпечити становлення вчителя, здатного розвивати особистість учня в процесі спільної з ним діяльності, орієнтованого на особистісний ті професійний саморозвиток і готового працювати творчо в закладах освіти різного типу.

Вихідними концептуальними положеннями, які визначають зміст і організацію освіти в Україні, є Закон України «Про загальну середню освіту» (1999), Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), Концепція педагогічної освіти (1998) та інші державні нормативні документи, що розкривають принципи відповідності педагогічної освіти потребам людини й суспільства.

У цьому контексті становить інтерес досвід австралійських колег з організації підготовки вчительських кадрів у провідних вищих навчальних закладах педагогічної освіти, освітні пріоритети якої скеровані на активну участь людини у створенні й конструюванні знань, на безперервний процес навчання, на організацію навчального процесу, зорієнтованого на розвиток творчого, критичного й самостійного мислення фахівців, на розв'язання ними проблем з багатьма альтернативними відповідями, на поєднання особистісного та діяльнісного підходів до організації процесу навчання, на активізацію дослідницької діяльності, впровадження таких форм навчання, які сприяють оволодінню досвідом педагогічної діяльності.

Реформування системи підготовки вчительських кадрів є пріоритетним напрямком у теорії й практиці освіти Австралії й цінним джерелом для аналізу, осмислення та творчого застосування країнами, що переживають процес демократичного становлення та перехід до ринкової економіки, зокрема, Україною. Міжнародні експерти з якості підготовки вчительських кадрів засвідчують стрімкий, інтенсивний, гнучкий розвиток австралійської педагогічної освіти порівняно з іншими країнами Заходу.

Щодо проблем професійної підготовки вчителя іноземних мов у країнах Заходу та Австралії, то тривалий час вони не були предметом активного вивчення та дослідження вітчизняних учених. Лише в 90-х роках актуальні проблеми педагогічної освіти в західних країнах починають активніше вивчатися українськими дослідниками. Рівень дослідження проблеми визначений пра-